

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“,
Poljske ulice št. 10.

Mašni pobirki.

Čeli smo se že v katekizmu, da se mora kristjan pri sv. maši z mašnikom združiti, ako želi od nje dobiti kaj sadu. Sv. Tridentski zbor tudi nalaga mašnikom dolžnost, da v ta namen svojim vernikom razlagajo pomen cerkvenih obredov in zlasti sv. maše. „Cerkv. Gl.“ je tekom 18 let skušal ti nalogi zadostiti vsestransko razpravljajoč službo Božjo. In ker ima vsaka doba cerkvenega leta ter vsak praznik v nji lastni svoj pomen, priobčil je v zadnjem letniku „božične, velikonočne in binkošne pobirki“, v katerih je č. bralec našel iz evangelija dotičnega dne kak znamenit stavek, ki se je uporabil za cerkvene pevske zборе. Saj prav cerkvenega pevovodje in njegovih pevcev dolžnost je, vplivati na srca kršanske srenje in s svojim petjem in obnašanjem vezati je z altarjem. Pevci in njihov dirigent bi morali do jedra poznati duha ne le posameznih praznikov, marveč tudi posameznih pesmi vsake maše. Zato sem se tudi namenil polagoma ob kratkem razjasnjevati spremenljive mašne speve nedelj in praznikov cerkvenega leta ter začnem danes z introitom. Morda se mi posreči, da s časom seznanim čč. bralce z vsemi spremenljivimi spevi sv. daritve, t. j. z introitom, gradualom, ofertorijem in komunijo.

Praznik obrezovanja Gospodovega. Kakor večinoma pri drugih pesmih današnje maše, je tudi introit isti, kot v tretji maši božičnega praznika: „Dete nam je rojeno in sin nam je dan: na čigar rami je poglavarstvo: in imenuje se velikega sveta angelj Ps. Pojte Gospodu pesem novo, ker je čuda storil.“ — Cerkev poveljuje dostojanstvo novorojenega kralja, katero ne biva v njem le kot v Bogu od vekomaj, ampak katero bode zadobil tudi kot človek s križem, težečim njekoč njegovo sv. ramo. On je Božji „sel“, kateri bode izvršil sklep presv. Trojice ter odrešil nas revne zemljane. Zato, pevci, pojte „novo pesem“ Njemu, kateri je nad nami čuda storil.

Predpraznik razglasaenja Gospodovega. Kakor je Gospod nekaj sredi noči svoje ljudstvo oprostil egiptovske sužnosti ukazujoč smrtnemu angelju, da naj prehodi vso deželo, tako je „sel velikega sveta“ prišel

mirni nōči, da prinese na zemljo odrešenje: „Ko je tihi molk vse objemal in je bila noč sredi svojega teka, prišla je tvoja vsega-mogočna beseda, o Gospod, z nebes, od njegovega kraljevega prestola.“ Ps. Gospod vlada, oblekel se je s kinčem; Gospod se je z močjo obdal ter se opasal.“ — Resnično, prav je, da pove-ličujemo Gospoda, ki je prišel kot blagomilo detice, toda tudi obdan z močjo, da izvrši sklep presv. Trojice.

Praznik razglašenja Gospodovega. Pevski zbor začne danes slovesno mašo z naznanilom, da je prišel veliki Kralj, katerega je pričakoval svet in katerega so prišli mōlit modri: Glej, Gospodovalec Gospod pride: in kraljestvo je v roci njegovi, in moč in gospodarstvo. Ps. Bog, sodbo svojo daj kralju; in pravico sinu kraljevemu! — Gospodarstvo („sodbo“) tega kralja ne bode kakor kakega podjarmitelja, temuč vsi narodi se ga bodo prostovoljno oklenili; to pa zato, ker ne dela sužnjev, marveč je oprošča; ker ne nalaga bremen, ampak je odjemlje; ker ni nasilnik, temuč odrešenik. Dā, čudovita je „pravica“, lastna „sinu kra-ljevemu“; z drugo besedo: česar psalmist za kralja (t. j. samega sebe) v zgornji psalmovi vrstici prosi, to se nahaja v najvzornejšem smislu v kra-ljevem detetu betlehenskem.

1. nedelja po razglašenji Gospodovem. Tudi v današnjem in-troitu opeva cerkev Emanuelov prestol ter se združi z angelskim zborom, preslavljajočim njegovo večno kraljestvo: „Na prevzvišenem prestolu sem videl sedeti moža, katerega moli truma angeljev, ki sku-paj prepevajo: Glejte ga, čigar vlade ime je na veke. — Ps. Ukajte Gospodu vse dežele, služite Gospodu v veselji. — Kar je gledal prerok Izaija v divni prikazni, isti vidimo v luči sv. vere: jaslice betlehemske so oni prevzvišeni prestol usmiljenja, pred katerem naši cer-kveni zbori z nebeskimi angelji vred moleč svoje slavospelve izvajajo.

Praznik presv. imena Jezusovega. Dete betlehensko ima čudo-vito imé; nebesa in zemlja se mu uklanjajo, pekel se trese pred tem presve-tim imenom, ker ga nosi Sin Božji sam: „V imenu Jezusovem naj se uklanja vsako koleno, nebeščanov, zemljanov in podzemlja-nov: in vsaki jezik naj spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v slavi Boga Očeta“. Ps. „Gospod, Gospod naš, kako čudovito je ime tvoje po vsi zemlji.“ — Naj bi imena vseh naših vrlih pevcev, kateri tolikokrat v svetišči ime Jezusovo s svojim petjem preslavljajo, bila zaznamovana v knjigi življenja za tem veličastnim imenom!

Praznik sv. družine Jezus, Marija, Jožef. Introit je vzet iz Salomonovih pregovorov: Raduje naj se z veseljem oče Pravičnega; veseli naj se tvoj oče in tvoja mati, in raduje naj se ona, ki te je rodila. — Ps. Kako ljuba so mi prebivališča tvoja o Go-spod vojskinih trum: hrepeni in koprni moja duša po lopah Gospodovih.“ — Zarés ljubka podoba ta sv. hišica nazareška, vzor in vzgled za vsako družino. Kako priprosto je življenje teh treh presvetih oseb: življenje, razdeljeno v molitev in delo; in vendar ni za presv. Trojico nič svetejšega, nič častitljivejšega ne v nebesih, niti na zemlji. Kako se je pač

dan za dnevom radovalo v sv. veselji srce Marijino, kadar je počivalo njeno materno oko na njenem Sinu; in kdo more popisati radost, ki je navdajala sv. Jožefa, kolikorkrat mu je njegov Božji rejenec pomagal pri težkem delu! Naj bi bilo nam dano, sv. Družino kedaj z veselim petjem preslavljati tudi v nebeških prebivališčih.

(Dalje prih.)

† Jožefu Böhm u v spomin.

List za listom z dreva pada.

J. Stritar.

Zalostno in neprijetno je pisati nekrologe požrtvovalnim in značajnim cecilijancem, katerih imamo že takó le malo; še žalostnejše pa je izgubljati može, ki so bili vodje cecilijanskega gibanja in so skoro nedomestljivi.

Meseca oktobra l. l. smo se solzami v očeh odkrili spomenik ranjkemu učitelju cerkvene glasbe, ustanovniku Ambrozijevega društva, nepozabljivemu g. Jož. Böhm u, na grincinskem pokopališču blizu Dunaja, kjer počivajo največi dunajski umetniki.

Naš rojak gosp. dr. Jožef Mantuani, amanuensis c. in kr. dvorne knjižnice, osebni prijatelj in čestilec rajnika, ki se je bil pred nekaj leti o znanem preiskavanju avtencije neke J. Handlove (Gallusove) skladbe slučajno z njim seznanil in tedaj postal njegov ljubimec, ga je tolažil v smrt-nem boji in umrlemu govoril pri sijajnem pogrebu in odkritji spomenika navdušena nagrobna govora. Te dni pa mu je položil na grob najlepšo nesahnečo lavoriko — opis njegovega življenja in delovanja, *) Slovan — Slovanu.

Rajnik umetnik je nekaj mejnik in kažipot na polji cerkveno-glasbine reforme na Dunaji. Ne samo na Dunaji je podstavil podlago, na kateri morajo zidati njegovi potomci; tudi daleč na okolo je segal njegov vpliv, posebno na Niže-Avstrijsko, Moravsko, Šlezijo in celo na — Slovensko. Vredno in spodobno je torej, da se mu v tem listu, čegar zvesti naročnik in čitalec je vedno bil, postavi mali spominek, posnet po dr. J. Mantuanijevem spret-nem opisu. Pisatelj teh vrstic, stari znanec in somišljenik pokojnega, od l. 1879 na Dunaju bivajoč, je bil sam priča in sotrudnik pri njegovem ne-umornem vsestranskem delovanju ter se mu mora za marsikateri svēt in nauk zahvaliti.

Profesor Jožef Böhm je bil rojen 9. februarija 1841 v Knihnicah na Moravskem. Njegovi roditelji so bili kakor pri Fr. Wittu — učiteljskega stanu. V čast tega stanu bodi rečeno, da so na Nemškem in na Českem dale ravno učiteljske obitelji mnogo izvrstnih cecilijancev. Ko je bil dovršil v Brnu nižo gimnazijo, se poda l. 1855 na Dunaj v glasbino akademijo, da bi se posvetil modrici muziki. Tu se je izvežbal v vseh strokah glasbe pod vodstvom učiteljev: K. M. v. Bockleta, Hauptmanna, Fr. Krenna in Karla

*) Prof. Josef Böhm, Abriss seines Lebens und Wirkens von Dr. Jos. Mantuani. Wien 1895. F. Rörich. 8°. p. 70.

Grädenerja. Dovršivši drugi tečaj pri glasbini akademiji na Dunaji, vstopi v učiteljski kurz v Brnu, da bi tako združil obe stroki, za katere mu je gorelo srcé.

Že l. 1859 mu je bilo mogoče dobiti mesto asistenta pri glavni in realni šoli v moravskem Schönberga. Tu je živel mirno in skromno svojemu poklicu in muziki, vzdržujoč svojo mater in brate. Pri marsikaterih slovesnostih in koncertih je spremljeval pevce na klavirji in tako obrnil nase pozornost strokovnjakov. Po priporočilu dr. Dominika Stolza, deželnega poslanca za moravski Schönberg, pride naš J. Böhm l. 1864 na Dunaj, kjer nastopi službo učitelja za klavir v Bilkinem zavodu.

V glasbini metropoli dunajski je imel Böhm priliko še bolj izobraziti se v glasbi. Brž drugo leto za tem (1865) ga pregovori nekdanji njegov profesor Fr. Krenn, da konkurira za službo organista pri c. kr. dvorni in mestni župniji sv. Mihaela, katero tudi dobi. Tako sta prišla učenec in učitelj zopet skupaj, — profesor Fr. Krenn je bil namreč dirigent pri omenjeni cerkvi — da delujeta skupno po istih načelih za preobrazbo propale cerkvene glasbe.

Ob enem se mu izroči tedaj vodstvo poduka v muziki pri učiteljski šolskih bratov v c. kr. sirotišči. Že takrat se je pokazal naš Böhm izvrstnega pedagoga; še dandanes namreč se drže šolski bratje pri muzikalnem poduku Böhmovih načel in žanjejo najlepše vspehe.

Kot organist pri sv. Mihaelu si je kmalu pridobil srca svojih duhovnih predstojnikov in vernikov. Ni čuda torej, da je za dve leti dobil samostojno mesto dirigenta pri drugi fari barnabitski, namreč v VI. dunajskem okraji (Mariahilf). Zdaj se je pokazal J. Böhm kot reformator, kot neupogljiv značaj, kateri si je bil svest svojih dolžnosti na cerkvenem koru. Vladala je tedaj po vseh dunajskih cerkvah frivolna muzika, ki kakor nakičena koketa sè staro rokokó-kito od zadaj pleše pred Najsvetejšim, ne da bi povzdigovala srca kvišku, ampak le prilizovala se počutkom. Staremu „šlendrijanu“, ki je hotel vso cerkveno glasbo uničiti, v bran se staviti, to si je upal en sam mož — naš J. Böhm!

Preustrojevati je začel najprej na svojem koru. Načelo mu je bilo: „Slabo podreti — ali z boljim nadomestiti“. Previdno in prizanesljivo je odstranjeval izrastke, da bi pravo umetnost na njih mesto postavil. Samo z „intradami“, temu najgršemu zlu in dedščini neumnih časov, kakor tudi s „plehom“ (izvzemši pozavne) ni imel nobenega usmiljenja. Te je preganjal in smešil sè svojim najostrejšim sarkazmom. „Če bodo „plehači“ (trobentači) zahtevali od Vas tuša, le pustite jih pihati in sicer *ff* tako dolgo, da jim bodo oči izstopile in jeziki iz ust majali“ — takó je dejal ironično slušateljem družega podučevalnega kurza na Dunaju. Seveda se je razvajeno ljudstvo kakor tudi župnik upiral Böhmovim reformam, imenujoč novo muziko „miserere“ in „requiem“.

Med tem dobi Böhm nov velevažen delokrog: l. 1868 je bil imenovan za učitelja muzike na učiteljski pri sv. Ani, katero je vzdrževalo društvo „Verein zur Beförderung echter Kirchenmusik“. Tu je imel lepo priložnost sejati v mlada srca svoje reformatorične ideje in pripravljati tla za bodočnost.

Ali vsa teorija je siva — pravi Nemec. Zato je sklenil ustanoviti si lastno muzikalno šolo, v kateri bi poučeval mladino v petju in si izuril pevski kor. Njegovi učenci so si v tej šoli pridobili izvrstno podlago, zakaj njegova metoda je bila racijonalna, obsegajoča duha, okus in glasovno izobrazbo.

Škoda, da je l. 1872 nova šolska postava vzela pravico prej imenovanemu društvu vzdržavati pri učiteljsku sv. Ane muzikalni poduk. S tem je zgubil tudi naš Böhm pravico učiteljske pripravnike ondi podučevati. Časi so se bili predrugačili in ž njimi omenjeno društvo, ki se je leta 1872 prelevilo v „Wiener Cäcilien-Verein“. Glavno zaslugo je imel pri tem rajnik Böhm, uvidevši, da prejšnje društvo sè svojimi starinskimi pravili ni zadostovalo svojemu poklicu. Nov duh je začel veti v društvu posebno, odkar je naš Böhm prevzel mesto društvenega dirigenta. Zaupajoč in naslanjajoč se na cecilijino društvo ter na svojo privatno glasbeno šolo, je Böhm neprenehoma, a počasi in konsekvntno preustrojal na koru Mariahilfske cerkve, kjer je bil nastavljen. Ali upiral se je temu g. župnik in naš Böhm je raje prostovoljno odložil mesto dirigenta, ko da bi popustil od svojih načel. „Žalostno je, če duhovnik ničesar ne umeje o glasbi; če pa le nekaj o nji umeje, je nesreča gotova“ — tako je rekel Böhm o neki priložnosti. Blezo kot nekako nagrado dobi še isto leto (1876), ko je bil položil mesto dirigenta v Mariahilfski cerkvi, mesto učitelja za cerkveno glasbo v dunajskem knezoškofijskem semenišči. Zopet se mu je tu odprlo široko in rodovitno polje, katero je z veseljem obdeloval in sè svojimi idejami nasejal.

Naš rajnik je dobro vedel, zakaj je cerkvena glasba propala, znal pa je tudi za lek. Kot vzroke neokusnih razmer navaja 1. Prenehanje cerkvenih pevskih šol; 2. zanemarjenje gregorijanskega koral in kontrapunktističnih skladb 15. in 16. stoletja; 3. uvedbo instrumentalne glasbe; nadalje 4. kriva načela, pokvarjeni okus, predsodke, indiferentnost duhovščine. „Vse to“ — pravi Böhm — onemogočuje vsak korak do boljšega“.

Očitalo se je pokojniku, da ni bil pravi, prepričani Cecilijanec, da je preveč udal se dunajskemu okusu. Ali če prečitamo vse njegove spise in reke, bomo razvideli, da je dobro umel cecilijanske težnje in zahteve, da je znal ceniti in gojiti stare klasike, posebno pa koral. Zakaj da ni šel pri svojih reformah z glavo ob zid, je bil vzrok ta, da razmere niso dopuščale in da bi bil z neprevidnim svojim ravnanjem lahko vse pokvaril. Jaz mislim, da je bil pokojni Böhm najprimernejši in najprevidnejši reformator za dunajsko spačeno cerkveno glasbo. Seveda „ni bil tesnosrčen, enostranski zetot, nekak zaleteli sanjač“ — kakor pravi dr. J. Mantuani o njem op. c. p. 12 — a bil je vedno pokoren cerkvenim določbam in je bil porok pred Bogom in ljudmi za dostojnost in vrednost vsake skladbe, katero je v cerkvi produciral. Izmed dunajskih takozvanih „klasikov“ je skrbno izbiral in samo nekatere v svoj repertoar sprejel. Kako je o njih sodil, priča ta-le njegov rek: „Ne more se tajiti, da so nekatera mesta dunajskih klasikov (n. pr. Haydna, Mozarta, Beethovena itd.) čudovito lepa in ganljiva, ali ravno taka, ki se gledališča dotikajo in posvetne efekte kažejo“. O Beethovenu je zapisal

ta-le lapidarni stavek: „Beethoven je spisal dve masi, polni najplemenitejšega duha; neprekosljivi, muzikalni in religiozni, toda — necerkveni skladbi.“

Pokojnik je bil muzik po Božji volji, fin in občutljiv estetik in umetnik, prav dober dirigent in še boljši pedagog, zaradi svoje ljubeznjivosti in žilavosti kar nalašč stvarjen za dunajskega cerkveno-glasbenega reformatorja; zatorej so kmalu svojo pozornost nanj obračali prvi muziki kakor: A. W. v. Ambros, (njegov učitelj in prijatelj), dr. Franč. Witt, abbé dr. Fr. Liszt in drugi.

Leto 1876/7 je bilo za pokojnika velevažno v vsakem obziru, polno dela in trpljenja, polno vdarcev žalostnih in veselih. 28. junija l. 1876 mu ugrabi neizprosna smrt največo podporo: A. W. v. Ambrosa, slavnega pisatelja o cerkvene glasbe zgodovini. Po priporočilu družega svojega mecenata, virtuoza dr. Fr. Liszta bil je J. Böhm 3. julija l. 1877 od c. kr. niževavstrijskega namestništva imenovan kapelnikom pri mestni župni cerkvi „am Hof“, kjer je do svoje smrti vspešno deloval.

S tem se začenja v pokojnikovem življenju druga doba, bolj plodovita in burna, a tudi bolj mučna ko prva. Lahko bi jo imenovali „mučeniško dobo“ Böhmovo; pa o tem prihodnjič.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

Iz Sr. — Po božičnih praznikih razgovarjala sva se prav živahno s soslednjim orglavcem, se vé da, o petji in orglah. Saj, kadar se snidejo lovci, pogovarjajo se o lovu, bučelarji o svojih „muhah“, učitelji o šoli itd. To torej ni nič nenavadnega, da je bil najinemu razgovoru predmet petje in orgle; tudi se rado prigodi, da se misli križajo tako, da se iskre utrinjajo, često celo hud ogenj nastane. To vse sicer ni vredno sporočila v našem „Cerkv. Glasb.“; tudi ne bodem navajal najinega dialoga, ker je bil predolg in marsikaj v njem — naj naravnost povem — neslano. A neko stvar bi vendar rad na dan spravil, ker vem, da moj prijateljski nasprotnik radi tega ne bode hud, reč pa marsikateremu tovarišu utegne koristiti. Govorila sva o potrebi novih orgel. Prijatelj mi — saj mi ne bode zameril, ako očitno povem — zavida, ker sedim jaz pri res lepih in krepkih orglah z dvema manualoma, on pa pri ne več novem instrumentu z 8 spremenimi na en manual in pedal. Vendar pa moram reči, da te orgle niso slabe, ter jih je vsaj $\frac{2}{3}$ slabših v škofiji. Vkljub temu pa je moj prijatelj ves nesrečen in je bil svoje dni v naglici g. župniku celò službo odpovedal, ker mu nočejo novih naročiti. Tolažil sem ga, kolikor mogoče, ob enem pa kot pravi prijatelj odkritosrčno povedal, da g. župniku krivico dela, prvič radi tega, ker je občina primeroma revna in drugič, ker se tudi z malo spremeni dá veliko storiti, „da je le zná orglavec prav potezati.“ Le-te zadnje besede so ga razvnele do skrajne meje, tako da sem ga komaj potolažil razlagajoč mu, kako naj v prihodnje dela. Toda zdaj pustim prijatelja na strani in se obrnem do vsih njemu enakih orglavcev, katerim so sicer večje orgle na razpolago, a petek in svetek le z 2 ali 3 spremenimi igrajo. Tem podam tu zanimivo sestavno tabelo za registrovanje, katero je dal Jak. Adlung v svoji „Anleitung zur musikalischen Gelehrtheit“ (1783, 2. natis, str. 602 i. d.): „1 glas da 1 preméno, 2 glasa dasta 3; 3 dajo 7; 4 dajo 15; 5 jih dá 31; 6 — 63; 7 — 127; 8 — 258; 9 — 511; 10 — 1023 — — — 20 — 1,048.576; 40 — 1099511627775 premén itd.“ Adlung pravi dalje: „Ako ima orglavec orgle le srednje vrste, mu vendar ni

mogoče, rabiti vse mogoče preméne; kdor pa pravi, da je temu kos, ne pozna teh računov. Naj se komu ta trditve tudi čudna zdi, vendar je lahko dokažem. Po tukajšnji (erfurtski) uredbi službe Božje štejem 70 nedelj in praznikov; na vsak tak dan štejem 10 koralov, dasi tudi se jih toliko navadno ne poje. Za vsaki koral računim po 10 vrstic, če tudi jih ima večina po manj. Množimo 70 dni z 10 koralami in teh 700 koralov z 10 vrsticami, dobimo 7000 vrstic. Vzemimo, da imamo orgle v obeh manualih 20 glasečih se spremenov. Ti dajo po zgornji tabeli 1,048.576 premen. Ako te premene z 7000 delimo, tedaj dobimo 1048 let, ako vsako vrstico igramo z drugo premeno: toliko časa še Metuzalem ni živel. — Dragi tovariši! ali slutiš, kaj da nameravam s tem sicer starim, toda resničnim računom? — Nič drugega, kakor da svoje orgle, če tudi bolj majhne, bolj izkoriščaš z raznimi premenami. Toda glej, da se bode barvenost glasov vjemala tudi z značajem pesmi, katero spremljuješ, ali sploh z skladbo, katero predavaš brez petja. Čul sem sam v mladih letih mojstra-orglavca igrati na dobro znanih mi orglah, pri katerih je navadni stari organist imel vse leto vedno ene in iste spremene odprte (konci nedeljske službe Božje jih niti zaprl ni, da ni bilo treba prihodnjo nedeljo jih zopet odpirati) — à ta večak je registre tako mojstersko spreminjal, da smo navzoči poslušalci menili, da igra na drugih, popolnem novih orglah. Poskusi tudi ti enako, in posrečilo se ti bode gotovo kakor se je meni — à ne brez truda. Spreminjaj registre, mešaj je, in prišel bodeš do utinka, o katerem se Ti zdaj morda še ne sanja; delaj po izgledu slikarjevem, kateri s 5 glavnimi barvami vstvarja čudapolne podobe.

Razne reči.

— Maša „Immaculata“, katero je naš list koncem lanskega leta prinesel kot prilogo, je darilo velečastitega gospoda skladatelja, Gotthard Rotta, župnika v Stari Cerkvi, namenjeno p. n. gg. naročnikom „Cerkv. Glasbenika“. Vredništvo radostnega srca izpolni dolžnost, da se blagemu gospodu darovalcu za ta blagodušni dar v svojem ter imenu prejemnikov toplo zahvali. Bog povrni!

— G. Ant. Foerster ml. je priredil dne 4. jan. t. l. v glasbišči filharmoničnega društva koncert na glasoviru. V podrobnosti vspeveda se ne moremo spuščati; le toliko rečemo, da mladega mojstra že smemo šteti med pianiste-prvake naših dni ter ne vemo, kaj naj bi bolj občudovali, ali gibčnost njegovih rok, ali duhovito razumljenje posameznih skladb.

— „Der Kirchenchor“ je z januarjem začel svoj 26. letnik. Vrednik mu je ves čas isti, namreč cecilijancem dobro znani preč. g. Fr. Jos. Battlogg, župnik v Frastanz-u na Predarlskem — mož ves vnet za sveto stvar, à tudi požrtvovalen za-njo do skrajne meje. Bog ga ohrani zdravega še mnogo let!

— Na svetu je vse mogoče. Nasprotniki cerkv.-glasbene reforme, celo v duhovniških krogih, so pač že veliko storili, da bi jo zaprečili. Nedosežno pa je, kar se je lansko leto zgodilo na neki večji Božji poti. Ondi so že dolgo časa pri vsaki slovesni sv. maši prepevali Marijine pesmi raznih skladateljev, mesto pravičnega ofertorija. Novi krepki orglavec ni hotel, da bi še dalje vladalo staro kopito, zato je vpeljal pravilni liturgični tekst. O kakšen punt je nastal! in oseba, katera bi bila morala to spremembo vsprejeti z največjo radostjo, povspela se je do „duhovite“ opazke: „Mati Božja se joka, ker se pri darovanju ne pojó več Marijine pesmi!“ — Tako silijo nekaterniki celo svetnike in mater Božjo v boj, kateri je že sam ob sebi neprijeten. „Pomagaj, kar le more!“

— Cecilijino društvo v Mariboru. Nedeljo, dne 1. dec. je imenovano društvo praznovalo god varuhinje cerkvene glasbe, svete Cecilije. V to svrhu je bila v stolnici pri pozni službi božji pridiga o predmetu: „Kako vzvišeno nalogo ima cerkvena glasba pri slovesni službi božji?“ in slovesna sveta maša, pri kateri se je pela

s spremljevanjem posavn jedna najkrasnejših dr. Wittovih maš „in hon. St. Luciae“. Društvo v Mariboru vkljub jako neugodnim glasbenim razmeram našega mesta kaj veselo napreduje ter se vsi krogi prebivalstva zanj zanimajo. Dokaz temu je mnogobrojni zbor pevki in pevcev, kakoršen je le malokateremu glasbenemu društvu na razpolago. Zatorej prosimo tudi zunanje prijatelje cerkvene glasbe, da društvu segajo pod roke ter je gmotno podpirajo. Če bodo razmere le ugodne, bode se v prihodnjem letu sijajno obhajal občni zbor, kateri bode sigurno tudi vplival na razvoj cerkvene glasbe i po deželi. Prihodnje dni bode gospod denarničar zunanjim čč gg. udom in drugim prijateljem nove sprejemnice, oziroma nastopnice poslal, pri čč. gg. duhovnikih-udih v Mariboru bode pa osebno pobiral doneske. Sedanji odbor ima sledeče p. n. gg. odbornike: L. Hudovernik, stolni vikar, načelnik; dr. J. Bezjak, profesor; profesor dr. A. Medved, tajnik; kapelan J. Čížek, denarničar; mestni uradnik Fr. Rühr; stolni kapelan Fr. Simonič; katehet Ivan Vreže; stolni organist R. Wagner.

— Na Angleškem je, kakor kaže stanovska statistika za parlament prirejena, okoli 19.000 „umetnic“, katere si z glasbo svoj kruh služijo.

— Dr. F. X. Haberl-a „Kirchenmusikalisches Jahrbuch 1896“ je ravnokar na svitlo prišel; velja 2 marki.

Oglasnik.

12 **Marijinih pesmij** za mešan zbor zložil in prečastitemu gospodu Francišku Špendalu vdano poklonil Janez Pogačnik. Cena partituri 50 kr., vsak glas 10 kr. Natisnila in založila Katoliška tiskarna. Pesmice so vse skozi priporočanja vredne, ker se odlikujejo v vsakem oziru od večine narodnih pesmic, kolikor jih imamo na Slovenskem. S temi besedami mislimo, da smo dovolj povedali.

„**Immaculata**“. Latinska maša v čast brezmadežnemu spočetju zložil in založil (gosp. A. Foersterju poklonil) Gotthard Rott, župnik v Stari Cerkvi. Le-ta vkusno pri Milicu v Ljubljani natisnjen zvezek obsega razven maše še gradual in ofertorij za praznik brezmadežnega spočetja Device Marije. Maša je v vseh delih v cerkvenem duhu zložena, homofonična, lahka; zatorej bo našim cerkvenim zborom dobro došla. Nekaj malo napak v harmoniji se lahko popravi; n. pr. na str. 7. v 4. taktu 3. vrste naj poje alt prvo noto „d“ namestu „g“, na isti strani alt drugo noto zadnje vrste „g“ se sopranom namesto „d“, v gradualu na koncu druge vrste alt „g“ namestu „h“, v naslednjem taktu tenor četrto noto „fis“ namestu „d“, v „Et incarnatus“ na zlog „ex“ bas gornji „e“, na str. 11. v 3. taktu bas drugo noto „f“, tenor pa „c“, na str. 12. v zadnji vrsti alt drugo noto „e“ namestu „c“.

Listnica vredništva in upravnistva.

Gg. dopisnikoma iz Š. dekanije in s Štajerskega: Lepa hvala za dopis, ki ga pa v ti številki ne moremo natisniti. — G. B. P. v Š. L.: Prvo za zdaj še ni mogoče, ker se je bati nasprotovanja, ki je bilo že lani hudo. Gledé druge želje smo zavisni od razpisovalcev, kateri so nas doslej prezirali; drugod pa taka naznanila pobirati, nas je — sram.

 Današnje 1. številko pošljemo vsem p. n. gg. prejemnikom lanskega letnika. Nadejamo se, da jo bodo vsi sprejeli; ako bi pa kdo „Cerkv. Glasbenik“-a ne hotel več prejemati, ga najuljudnejše prosimo, naj to 1. številko blagovoli nazaj poslati, da bomo vedeli pri čem da smo.

Današnjemu listu pridana je 1. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.